

სერტიფიცირებული ბუღალტრის სრული სასერტიფიკაციო პროგრამა

სასწავლო კურსის სილაბუსი მოდულისათვის - „ფინანსური მართვა“

ა. ფინანსური მართვის ფუნქციები

1. ფინანსური მართვის ბუნება და მიზანი

- (ა) ფინანსური მართვის ბუნებისა და მიზნის ახსნა .
- (ბ) ფინანსურ მართვასა და ფინანსურ და მმართველობით აღრიცხვას შორის კავშირის ახსნა.

2. ფინანსური მიზნები და მათი კავშირი კორპორაციულ სტრატეგიასთან

- (ა) ფინანსურ მიზნებს, კორპორაციულ მიზნებსა და კორპორაციულ სტრატეგიას შორის კავშირზე მსჯელობა.
- (ბ) სხვადასხვა ფინანსური მიზნების გამოყოფა და აღწერა, მათ შორის:
 - (i) აქციონერთა ქონების მაქსიმალური გაზრდა;
 - (ii) მოგების მაქსიმალური გაზრდა;
 - (iii) აქციაზე შემოსავლის გაზრდა.

3. დაინტერესებული პირები და მათი გავლენა კორპორაციულ მიზნებზე

- (ა) სხვადასხვა ტიპის დაინტერესებული პირებისა და მათი მიზნების გამოყოფა
- (ბ) დაინტერესებულ პირთა მიზნებს შორის შესაძლო წინააღმდეგობებზე მსჯელობა
- (გ) დაინტერესებულ პირთა მიზნების თანხვედრაში ხელმძღვანელი პირების როლზე მსჯელობა "აგენტის" თეორიის გამოყენების ჩათვლით.
- (დ) კორპორაციული მიზნების მიღწევის გასაზომი საშუალებების აღწერა და გამოყენება შემდეგი საშუალებების ჩათვლით:
 - (i) კოეფიციენტების ანალიზი ისეთი შესაბამისი კოეფიციენტების გამოყენებით, როგორცაა უკუყვება გამოყენებულ კაპიტალზე, უკუყვება საკუთარ კაპიტალზე, შემოსავალი აქციაზე და დივიდენდი აქციაზე;
 - (ii) ცვლილებები დივიდენდებსა და აქციის ფასებში, როგორც აქციონერთა მთლიანი უკუყვების ნაწილი.
- (ე) იმ საშუალებების ახსნა, რომლებითაც ხდება დაინტერესებულ პირთა მიზნების მიღწევის ხელშეწყობა, შემდეგი საშუალებების ჩათვლით:
 - (i) ხელმძღვანელ პირთა პრემირების ისეთი სქემები, როგორცაა ოფციონები აქციებზე და შედეგზე ორიენტირებული ანაზღაურება;
 - (ii) ისეთი მარეგულირებელი მოთხოვნები, როგორცაა საუკეთესო პრაქტიკაზე დაფუძნებული კორპორაციული მართვის კოდექსი და საფონდო ბირჟაზე კოტირების მოთხოვნები.

4. არამოგებიანი ორგანიზაციების ფინანსური და სხვა მიზნები

- (ა) მსჯელობა ფინანსურსა და სხვა მიზნებზე არამოგებიანობის სტატუსის გავლენაზე
- (ბ) ფულის დროითი ღირებულების, როგორც არამოგებიანი ორგანიზაციების მიზნის, ბუნებასა და მნიშვნელობაზე მსჯელობა
- (გ) არამოგებიანი ორგანიზაციების მიზნების მიღწევის გაზომვის საშუალებებზე მსჯელობა

ბ. ფინანსური მართვის გარემო

1. კომპანიის ეკონომიკური გარემო

- (ა) მაკროეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი მიზნების გამოყოფა და ახსნა.
- (ბ) მაკროეკონომიკური პოლიტიკის მიზნების მიღწევაში ფისკალური, მონეტარული, საპროცენტო განაკვეთების და სავალუტო კურსის პოლიტიკების განსაზღვრა და მათზე მსჯელობა.
- (გ) სამთავრობო ეკონომიკური პოლიტიკისა და კომპანიების დაგეგმვისა და გადაწყვეტილებების მიღების ურთიერთგავლენის ახსნა
- (დ) კომპანიების დაგეგმვისა და გადაწყვეტილებების მიღებისთვის/მიღებაზე ქვემომოყვანილი საკითხების საჭიროების/ურთიერთგავლენის ახსნა:
 - (i) კონკურენტების თეორია;
 - (ii) კომპანიისთვის მთავრობის დახმარება;
 - (iii) მწვანე პოლიტიკა;
 - (iv) კორპორაციული მართვის რეგულირება.

2. ფინანსური ბაზრებისა და ინსტიტუტების ბუნება

- (ა) დიდი ბრიტანეთის ფინანსურ სისტემაში, როგორც ადგილობრივი, ასევე საერთაშორისო, ფულისა და კაპიტალის ბაზრების ხასიათისა და როლის განსაზღვრა.
- (ბ) ფინანსური შუამავლების როლის ახსნა.
- (გ) საფონდო ბირჟისა და კორპორაციული ობლიგაციების ბაზრის ფუნქციების ახსნა.
- (დ) სხვადასხვა ფასიანი ქაღალდების ბუნებისა და თვისებების ახსნა რისკისა და უკუგების დაბალანსებასთან კავშირში.

3. ფულადი სახსრების ბაზრის ბუნება და როლი

- (ა) ფულადი სახსრების ბაზრის როლის განსაზღვრა:
 - (i) მრეწველობისა და საჯარო სექტორისთვის მოკლევადიანი ლიკვიდური რესურსების მიწოდებაში;
 - (ii) მოკლევადიანი სავაჭრო დაფინანსებაში;
 - (iii) ორგანიზაციას საშუალებას აძლევს, მართოს სავალუტო კურსებისა და საპროცენტო განაკვეთების რისკი.
- (ბ) ახსნათ ბანკებისა და სხვა ფინანსური ინსტიტუტების როლი ფულის ბაზრების საქმიანობაში.
- (გ) ახსნათ ფულადი სახსრების ბაზრის ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტების მახასიათებლები და მათი როლი:
 - (i) პროცენტული ინსტრუმენტები;
 - (ii) ფასდაკლებით ინსტრუმენტები;
 - (iii) წარმოებული ინსტრუმენტები.

გ. საბრუნავი კაპიტალის მართვა

1. საბრუნავი კაპიტალის ბუნება, შემადგენელი ნაწილები და მნიშვნელობა

- (ა) საბრუნავი კაპიტალის ბუნების აღწერა და შემადგენელი ნაწილების გამოყოფა.
- (ბ) საბრუნავი კაპიტალის მართვის მიზნების გამოყოფა ლიკვიდობასა და მომგებიანობასთან მიმართებაში და მათ შორის არსებულ წინააღმდეგობაზე მსჯელობა.
- (გ) ფინანსურ მართვაში საბრუნავი კაპიტალის მართვის მთავარ როლზე მსჯელობა.

2. მარაგის, დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებებისა და ფულადი რესურსების მართვა

- (ა) ფულის საოპერაციო ციკლისა და კრედიტორული და დებიტორული დავალიანებების როლის ახსნა.

- (ბ) შესაბამისი სააღრიცხვო კოეფიციენტების (იხ, ქვემოთ) ახსნა და გამოყენება:
 - (i) მიმდინარე და სწრაფი ლიკვიდობის კოეფიციენტები;
 - (ii) მარაგის ბრუნვის კოეფიციენტი დებიტორული დავალიანების ამოღების საშუალო პერიოდი და კრედიტორული დავალიანების გადახდის საშუალო პერიოდი;
 - (iii) გაყიდვებიდან შემოსავლების/წმინდა საბრუნავ კაპიტალთან კოეფიციენტი.
- (გ) მარაგის მართვის შესაბამის ტექნიკაზე მსჯელობა, გამოყენება და შეფასება შეკვეთის ეკონომიური მოცულობისა და "ზუსტად დროში" მოდელების ჩათვლით.
- (დ) დებიტორული დავალიანებების მართვის შესაბამის ტექნიკაზე მსჯელობა, გამოყენება და შეფასება შემდეგი ტექნიკების ჩათვლით.
 - (i) გადახდისუნარიანობის შეფასება;
 - (ii) დებიტორული დავალიანებების მართვა;
 - (iii) დავალიანებების ამოღება;
 - (iv) ვადამდელი დაფარვისთვის ფასდათმობის შეთავაზება;
 - (v) ფაქტორინგისა და ანგარიშ-ფაქტურებით ფასდათმობების გამოყენება;
 - (vi) უცხოური დებიტორული დავალიანებების მართვა
- (ე) კრედიტორული დავალიანებების მართვის შესაბამის ტექნიკაზე მსჯელობა და გამოყენება შემდეგი ტექნიკების ჩათვლით.
 - (i) სავაჭრო კრედიტის ეფექტური გამოყენება;
 - (ii) ვადამდელი გადახდისა და დიდი მოცულობებით შესყიდვის შემთხვევებში მიღებული ფასდათმობის სარგებლიანობის შეფასება;
 - (iii) უცხოური კრედიტორული დავალიანებების მართვა.
- (ვ) ფულის შენახვის სხვადასხვა მიზეზების ახსნა და ფულადი რესურსების მართვის შესაბამის ტექნიკაზე მსჯელობა, გამოყენება და შეფასება შემდეგი ტექნიკების ჩათვლით.
 - (i) ფულადი ნაკადების პროგნოზების მომზადება სამომავლო ფულადი ნაკადებისა და ფულადი ნაშთების დადგენის მიზნით;
 - (ii) ხაზინისა და ფულადი რესურსების ცენტრალიზებული კონტროლიდან მიღებული სარგებლის შეფასება;
 - (iii) ფულადი რესურსების მართვის ისეთი მოდელები, როგორცაა ბაუმოლისა და მილერ-ორრის მოდელები;
 - (iv) მოკლევადიანი ინვესტიციები.

3. საბრუნავი კაპიტალის საჭიროებისა და დაფინანსების სტრატეგიების დადგენა

- (ა) მიმდინარე აქტივებში საბრუნავ კაპიტალში ინვესტიციის დონის გამოთვლა და ამ დონის განმსაზღვრელ შემდეგ ძირითად ფაქტორებზე მსჯელობა:
 - (i) საბრუნავი კაპიტალის ციკლის ხანგრძლივობა და სავაჭრო პირობები;
 - (ii) ორგანიზაციის პოლიტიკა მიმდინარე აქტივებში ინვესტიციების დონესთან დაკავშირებით;
 - (iii) დარგი, რომელშიც ორგანიზაცია საქმიანობს.
- (ბ) საბრუნავი კაპიტალის დაფინანსების სტრატეგიების დასადგენი შემდეგი არსებითი ფაქტორების აღწერა და განხილვა
 - (i) მუდმივ და ცვლად მიმდინარე აქტივებს შორის განსხვავება;
 - (ii) მოკლე და გრძელვადიანი დაფინანსების ფარდობითი დანახარჯები და რისკები;

- (ii) ერთგვაროვანი შერჩევის პრინციპი;
- (iv) აგრესიული, კონსერვატიული და ერთგვაროვანი შერჩევითი დაფინანსების პოლიტიკების ფარდობითი დანახარჯები და სარგებელი; ხელმძღვანელი პირების მიდგომა რისკების, დაფინანსებასთან დაკავშირებით წინა პერიოდების მიდგომა და ორგანიზაციის სიდიდე
- (v) ხელმძღვანელი პერსონალის მიდგომა რისკთან, დაფინანსებასთან დაკავშირებულ წინა გადაწყვეტილებებთან და ორგანიზაციის ზომასთან დაკავშირებით

დ. ინვესტიციების შეფასება

1. არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებზე დაფუძნებული ტექნიკები

- (ა) საინვესტიციო პროექტებისათვის რელევანტული ფულადი ნაკადების გამოყოფა და გამოთვლა.
- (ბ) ამოგების პერიოდის გამოთვლა და მისი, როგორც ინვესტიციის შეფასების მეტოდის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.
- (გ) გამოყენებულ კაპიტალზე უკუგების გამოთვლა და მისი, როგორც ინვესტიციის შეფასების მეთოდის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.
- (დ) წმინდა მიმდინარე ღირებულების გამოთვლა და მისი, როგორც ინვესტიციის შეფასების მეთოდის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.
- (ე) უკუგების შიდა განაკვეთის გამოთვლა და მისი, როგორც ინვესტიციის შეფასების მეთოდის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.
- (ვ) არადისკონტირებულ ფულად ნაკადებზე დაფუძნებულ მეთოდებთან შედარებით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებზე დაფუძნებული მეთოდების უპირატესობაზე მსჯელობა.
- (ზ) წმინდა მიმდინარე ღირებულებისა და უკუგების შიდა განაკვეთის ფარდობით ღირსებებზე მსჯელობა.
- (თ) კორექტირებული ამოგების პერიოდის გამოთვლა და მისი, როგორც ინვესტიციის შეფასების მეთოდის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.

2. დისკონტირებულ ფულად ნაკადებზე გაკეთებული კორექტირებები ინფლაციისა და გადასახადების გასათვალისწინებლად

- (ა) ინვესტიციის შეფასებისას რეალურ და ნომინალურ ტერმინებში მიდგომების გამოყენება და მათზე მსჯელობა.
- (ბ) რელევანტური ფულადი ნაკადებისთვის საგადასახადო ეფექტის გამოთვლა, კაპიტალის ანარიცხებისგან მიღებული საგადასახადო სარგებლისა და დასაბეგრი მოგების საგადასახადო ვალდებულების ჩათვლით.
- (გ) გადასახადებამდე და გადასახადების შემდგომი დისკონტირების განაკვეთების გამოთვლა და გამოყენება.

3. ინვესტიციების შეფასების კორექტირება რისკისა და განუსაზღვრელობის გასათვალისწინებლად

- (ა) ალბათობებთან და პროექტის ხანგრძლივობის გაზრდასთან დაკავშირებით რისკისა და განუსაზღვრელობას შორის განსხვავებების აღწერა და მათზე მსჯელობა.
- (ბ) საინვესტიციო პროექტებისთვის მგრძობიარობის ანალიზის გამოყენება და საინვესტიციო გადაწყვეტილების მიღების დროს დასახმარებლად მგრძობიარობის ანალიზის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.
- (გ) საინვესტიციო პროექტებისთვის ალბათობების ანალიზის გამოყენება და საინვესტიციო გადაწყვეტილების მიღების დროს დასახმარებლად ალბათობების ანალიზის სარგებლიანობაზე მსჯელობა.

- (დ) ინვესტიციების შეფასების დროს რისკისა და განუსაზღვრელობის მიმართ კორექტირებისათვის სხვა ისეთი ტექნიკების გამოყენება და მათზე მსჯელობა, როგორცაა:
 - (i) მოდელირება;
 - (ii) ამოგების კორექტირებული პერიოდი;
 - (iii) რისკის მიმართ კორექტირებული დისკონტირების განაკვეთები.

1. სპეციფიკური საინვესტიციო გადაწყვეტილებები (იჯარა თუ

ყიდვა, აქტივების ჩანაცვლება, საინვესტიციო სახსრების განაწილება და ა.შ.)

- (ა) იჯარით აღებისა და აქტივის საყიდლად სესხის აღების შეფასება სესხის გადასახადებამდე და გადასახადების შემდგომი ღირებულებების გამოყენებით.
- (ბ) აქტივის ჩანაცვლებაზე გადაწყვეტილების შეფასება ეკვივალენტური წლიური დანახარჯების გამოყენებით.
- (გ) საინვესტიციო სახსრების ერთპერიოდიანი განაწილების პირობებში საინვესტიციო გადაწყვეტილებების ისეთი შეფასებები, როგორცაა:
 - (i) მოგებიანობის ინდექსების გამოთვლა გაყოფადი საინვესტიციო პროექტებისათვის;
 - (ii) არაგაყოფადი საინვესტიციო პროექტების კომბინაციისათვის წმინდა მიმდინარე ღირებულების გამოთვლა;
 - (iii) საინვესტიციო სახსრების განაწილების მიზეზებზე მსჯელობა.

ე. კომპანიების დაფინანსება

1. მოკლევადიანი დაფინანსების წყაროები და მათი მოზიდვა.

- (ა) კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი მოკლევადიანი დაფინანსების სხვადასხვა წყაროების გამოყოფა და მათზე მსჯელობა შემდეგი წყაროების ჩათვლით:
 - (i) ოვერდრაფტი;
 - (ii) მოკლევადიანი სესხები;
 - (iii) სავაჭრო კრედიტები;
 - (iv) იჯარით დაფინანსება.
- (ბ) კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი გრძელვადიანი დაფინანსების სხვადასხვა წყაროების გამოყოფა და მათზე მსჯელობა, შემდეგი წყაროების ჩათვლით:
 - (i) საკუთარი კაპიტალით დაფინანსება;
 - (ii) სესხებით დაფინანსება;
 - (iii) იჯარით დაფინანსება;
 - (iv) სარისკო კაპიტალის ფონდებიდან მიღებული დაფინანსება.
- (გ) საკუთარი კაპიტალის მოზიდვის მეთოდების გამოყოფა და მათზე მსჯელობა, შემდეგი მეთოდების ჩათვლით:
 - (i) უფლებების ემისია;
 - (ii) განთავსება;
 - (iii) საჯარო შეთავაზება;
 - (iv) საფონდო ბირჟაზე კოტირება.
- (დ) კომპანიის შიგნით აკუმულირებული დაფინანსების წყაროების გამოყოფა და მათზე მსჯელობა, შემდეგი წყაროების ჩათვლით:
 - (i) გაუნაწილებელი მოგება;
 - (ii) საბრუნავი კაპიტალის მართვის ეფექტურობის გაზრდა.

- (iii) დივიდენდების გაცემაზე გადაწყვეტილებებსა და დაფინანსებაზე გადაწყვეტილებებს შორის ურთიერთკავშირზე მსჯელობა.
- (iv) ისეთ საკითხებზე მსჯელობა, რომლებიც გავლენას ახდენს დივიდენდების გაცემის შესახებ გადაწყვეტილებებზე, შემდეგი საკითხების ჩათვლით: სამართლებრივი შეზღუდვები; ლიკვიდობა; აქციონერთა მოლოდინი; ფულადი დივიდენდების ალტერნატივები.

2. საკუთარი კაპიტალის ღირებულების შეფასება

- (ა) საკუთარი კაპიტალის ღირებულების შეფასება, შემდეგი საკითხების ჩათვლით:
 - (i) მზარდი დივიდენდების მოდელის გამოყენება და ამ მოდელის სუსტ მხარეებზე მსჯელობა;
 - (ii) სისტემური და არასისტემური რისკის ახსნა და მსჯელობა;
 - (iii) პორტფელის თეორიისა და კაპიტალური აქტივებით შეფასების მოდელს შორის ურთიერთკავშირი;
 - (iv) კაპიტალური აქტივებით შეფასების მოდელის უპირატესობებისა და ნაკლოვანებების ახსნა.
- (ბ) კაპიტალის სხვადასხვა ინსტრუმენტებისთვის კაპიტალის ღირებულებების გამოთვლა, მათ შორის:
 - (i) არაგამოსყიდვადი სესხებისთვის;
 - (ii) გამოსყიდვადი სესხებისთვის;
 - (iii) კონვერტირებადი სესხებისთვის;
 - (iv) პრივილეგირებული აქციებისთვის;
 - (v) საბანკო სესხებისთვის.
- (გ) კაპიტალის საერთო ღირებულების შეფასება, შემდეგი საკითხების ჩათვლით:
 - (i) კაპიტალის საშუალო და ზღვრულ ღირებულებებს შორის განსხვავება;
 - (ii) კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების გამოთვლა შეწონვისას საბალანსო და საბაზრო ღირებულებების გამოყენებით.

3. დაფინანსების წყაროები და მათი ფარდობითი ღირებულებები

- (ა) რისკისა და უკუგების ფარდობითი კავშირისა და საკუთარი კაპიტალისა და სესხების ფარდობითი ღირებულებების აღწერა.
- (ბ) კრედიტორული იერარქიისა და მათი კავშირის აღწერა დაფინანსების წყაროების ფარდობით ღირებულებებთან.
- (გ) ლევერიჯის მაღალ დონესთან დაკავშირებული პრობლემების გამოყოფა და მათზე მსჯელობა.
- (დ) დაფინანსების წყაროს გავლენის შეფასება ფინანსურ მდგომარეობასა და ფინანსურ რისკზე ისეთი საზომების გამოყენებით, როგორცაა:
 - (i) კოეფიციენტების ანალიზი შემდეგი მონაცემების გამოყენებით: ლევერიჯი საბალანსო ანგარიშგების მიხედვით, საოპერაციო და ფინანსური ლევერიჯი, საპროცენტო ხარჯების მომსახურების კოეფიციენტი და სხვა შესაბამისი კოეფიციენტები;
 - (ii) ფულადი ნაკადების პროგნოზირება;
 - (iii) იჯარა ან შეძენის სესხით დაფინანსება.
- (ე) კაპიტალის ღირებულების გავლენა ინვესტიციებზე, შემდეგი საკითხების ჩათვლით:
 - (i) კომპანიის ღირებულებასა და კაპიტალის ღირებულებას შორის ურთიერთკავშირის ახსნა;
 - (ii) იმ პირობებზე მსჯელობა, რომლებიც უნდა სრულდებოდეს, რომ შესაძლებელი იყოს კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების გამოყენება;

(iii) პროექტისათვის სპეციფიკური კაპიტალის ღირებულების დასადგენად კაპიტალური აქტივებით შეფასების მოდელის უპირატესობებზე მსჯელობა, კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების მოდელთან შედარებით;

(iv) პროექტისათვის სპეციფიკური დისკონტირების განაკვეთის გამოსათვლელად კაპიტალური აქტივებით შეფასების მოდელის გამოყენება.

4. თეორიები კაპიტალის სტრუქტურაზე და პრაქტიკული განხილვები

(ა) კაპიტალის სტრუქტურის შესახებ ტრადიციული შეხედულებისა და მათი დაშვებების აღწერა;

(ბ) კაპიტალის სტრუქტურის შესახებ მილერისა და მოდილიანის შეხედულებისა (როგორც კორპორაციული გადასახადების გაუთვალისწინებლად, ასევე მათი გათვალისწინებით) და მისი დაშვებების აღწერა;

(გ) კაპიტალის ბაზრის არასრულყოფილების დამადასტურებელი სხვადასხვა ფაქტების გამოყოფა და კაპიტალის სტრუქტურის შესახებ მილერისა და მოდილიანის შეხედულებაზე ამ ფაქტების გავლენის აღწერა;

(დ) დაფინანსების წყაროების შერჩევისას დადგენილი წესით შერჩევის თეორიის შესაფერისობის აღწერა.

5. მცირე და საშუალო ზომის კომპანიების დაფინანსება

(ა) მცირე კომპანიების ფინანსური საჭიროებების აღწერა.

(ბ) მცირე კომპანიების ფინანსური პრობლემების ხასიათის აღწერა ისეთ პირობებთან მიმართებაში, როგორცაა დაფინანსების მოპოვებასთან, მიღებული დაფინანსების უკან დაბრუნებასთან და არაადეკვატური უზრუნველყოფის წარდგენასთან დაკავშირებული პრობლემები.

(გ) იმ ზომების ახსნა, რომლებიც შეიძლება მიღებულ იქნეს მცირე კომპანიებისთვის დაფინანსების პრობლემების შესამსუბუქებლად სამთავრობო დეპარტამენტებისა და ფინანსური ინსტიტუტების საპასუხო ქმედებების ჩათვლით.

(დ) მცირე და საშუალო კომპანიებისთვის დაფინანსების შესაფერისი წყაროების გამოყოფა და ამ კომპანიებზე დაფინანსების სხვადასხვა წყაროს გავლენის შეფასება.

3. კომპანიების შეფასებები

1. კომპანიებისა და ფინანსური აქტივების შეფასების ხასიათი და მიზანი

(ა) კომპანიებისა და ფინანსური აქტივების შეფასების მიზნების გამოყოფა და მათზე მსჯელობა.

(ბ) შეფასებისთვის საჭირო საინფორმაციო მოთხოვნების გამოყოფა და სხვადასხვა სახის ინფორმაციაზე არსებულ შეზღუდვებზე მსჯელობა.

2. აქციების შეფასებისთვის გამოყენებული მოდელები

(ა) აქტივებზე დაფუძნებული შეფასების მოდელები, მათ შორის:

(i) წმინდა აქტივების ღირებულება (საბალანსო მონაცემების საფუძველზე);

(ii) წმინდა აქტივების ღირებულება (წმინდა რეალიზებადი ღირებულების საფუძველზე);

(iii) წმინდა აქტივების ღირებულება (აქტივების ჩანაცვლების ღირებულების საფუძველზე).

(ბ) მოგებაზე დაფუძნებული შეფასების მოდელები, მათ შორის:

(i) ფასი/შემოსავალთან კოეფიციენტის მეთოდი;

(ii) აქციის შემოსავლიანობის მეთოდი;

(iii) დისკონტირებული ფულადი ნაკადის საფუძველზე.

(გ) ფულად ნაკადებზე დაფუძნებული შეფასების მოდელები,

(i) დივიდენდებით შეფასების მოდელი, მზარდი დივიდენდების მოდელის ჩათვლით;

(ii) დისკონტირებულ ფულად ნაკადებზე დაფუძნებული შეფასების მოდელი.

3. სესხისა და სხვა ფინანსური აქტივების შეფასება

- (ა) შეფასების შესაბამისი მეთოდის გამოყენება:
- (i) არაგამოსყიდვადი სესხებისთვის;
 - (ii) გამოსყიდვადი სესხებისთვის;
 - (iii) კონვერტირებადი სესხებისთვის;
 - (iv) პრივილეგირებული აქციებისთვის.

4. ბაზრის ეფექტურობის ჰიპოთეზა და პრაქტიკული განხილვები აქციების შეფასების დროს

- (ა) სუსტი ფორმით ეფექტურობის, ნახევრად ძლიერი ფორმით ეფექტურობისა და ძლიერი ფორმით ეფექტურობის ერთმანეთისგან განსხვავება და თითოეულ მათგანზე მსჯელობა;
- (ბ) ამ ჰიპოთეზების პრაქტიკული გათვალისწინება აქციების შეფასების დროს, შემდეგი საკითხების ჩათვლით:
- (i) რამდენად აქტიურად ხდება ბაზარზე ამ აქციებით ვაჭრობა და აქციების ლიკვიდობა;
 - (ii) ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა და მისი წყაროები;
 - (iii) ბაზრის არასრულყოფილება და ფასების ანომალია.
 - (iv) ბაზრის კაპიტალიზაცია.
- (გ) ინვესტორის სპეკულაციური ქმედებების მნიშვნელობასა და სხვების გადაწყვეტილებებზე დამოკიდებული ფინანსების თეორიის მიერ შემოთავაზებული ინვესტორების გადაწყვეტილებების ახსნა-განმარტებების აღწერა.

ზ. რისკების მართვა

1. რისკების ბუნება და ტიპები და მიდგომები რისკების მართვის მიმართ

- (ა) სავალუტო რისკების სხვადასხვა ტიპების აღწერა და მათზე მსჯელობა.
- (i) გადაანგარიშების რისკი;
 - (ii) საოპერაციო რისკი;
 - (iii) ეკონომიკური რისკი,
- (ბ) საპროცენტო რისკების სხვადასხვა ტიპების აღწერა და მათზე მსჯელობა,
- (i) საპროცენტო განაკვეთების განსხვავების საფრთხე;
 - (ii) საბაზისო რისკი.

2. სავალუტო კურსებს შორის განსხვავებებისა და საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებების გამომწვევი მიზეზები

- (ა) სავალუტო კურსების ცვლილებების გამომწვევი მიზეზების აღწერა შემდეგი მიზეზების ჩათვლით.
- (i) საგადამხდელო ბალანსი;
 - (ii) მსყიდველუნარიანობის პარიტეტის თეორია;
 - (iii) საპროცენტო განაკვეთის პარიტეტის თეორია;
 - (iv) ოთხმხრივი ეკვივალენტობის პრინციპი.
- (ბ) სავალუტო კურსების პროგნოზირება შემდეგი თეორიების გამოყენებით.
- (i) მსყიდველუნარიანობის პარიტეტის თეორია;
 - (ii) საპროცენტო განაკვეთის პარიტეტის თეორია;
- (გ) საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებების გამომწვევი მიზეზების აღწერა შემდეგი მიზეზების ჩათვლით.

- (i) საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურა და შემოსავლიანობის მრუდი;
- (ii) მოლოდინების თეორია;
- (iii) ლიკვიდობის უპირატესობის თეორია;
- (iv) ბაზრის სეგმენტირების თეორია.

3. ჰეჯირების ტექნიკა სავალუტო კურსებისათვის

- (ა) სავალუტო კურსების რისკების მართვის ტრადიციულ მეთოდებზე მსჯელობა და მათი გამოყენება შემდეგი მეთოდების ჩათვლით.
 - (i) ანგარიშ-ფაქტურაში მითითებული ვალუტა;
 - (ii) გაქვითვა და დროის მიხედვით შესაბამისობა;
 - (iii) დაჩქარება და შენელება;
 - (iv) ფორვარდული კონტრაქტები სავალუტო კურსებზე;
 - (v) ჰეჯირება ფულადი რესურსების ბაზარზე;
 - (vi) აქტივებისა და ვალდებულებების მართვა.
- (ბ) სავალუტო კურსების რისკების მართვის ტრადიციული მეთოდების შედარება და შეფასება.
- (გ) სავალუტო კურსების რისკების ჰეჯირებისათვის გამოყენებული სავალუტო კურსებზე წარმოებული ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ტიპების იდენტიფიცირება.

4. ჰეჯირების ტექნიკა საპროცენტო განაკვეთებისათვის

- (ა) საპროცენტო განაკვეთების რისკების მართვის ტრადიციულ მეთოდებზე მსჯელობა და მათი გამოყენება შემდეგი მეთოდების ჩათვლით.
 - (i) დროში შესაბამისობა და პირობების ერთმანეთთან დაახლოება;
 - (ii) აქტივებისა და ვალდებულებების მართვა;
 - (iii) ფორვარდული კონტრაქტები საპროცენტო განაკვეთებზე.
- (ბ) საპროცენტო განაკვეთების რისკების ჰეჯირებისათვის გამოყენებული საპროცენტო განაკვეთებზე წარმოებული ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ტიპების იდენტიფიცირება.

